

NTFR 2013/1225 Nederlandse belastingautoriteiten waartoe FIOD behoort schenden communautaire evenredigheidsbeginsel

Hof Arnhem-Leeuwarden 26 maart 2013, nr.12/00127
 Hof Arnhem-Leeuwarden 26 maart 2013, nr.12/00128
 Hof Arnhem-Leeuwarden 26 maart 2013, nr.12/00129
 Hof Arnhem-Leeuwarden 26 maart 2013, nr.12/00130
 Hof Arnhem-Leeuwarden 26 maart 2013, nr.12/00131
Tegen deze uitspraak is cassatie aangekend (13/02263)

Belastingjaar/tijdvak	1995 – 2005	☐ Brondocument
Wetsartikelen	AWR-art. 16 AWR-art. 67e VWEU-art. 56 Awb-art. 3:4	
Auteur	mr. I.R.J. Thijssen	
LJN	BZ6354	

Samenvatting

Via de Belgische autoriteiten en de FIOD heeft de inspecteur lucht gekregen van een door belanghebbende verzwegen buitenlandse bankrekening in Luxemburg. Dit heeft – in het kader van het project Bank Zonder Naam – geleid tot het opleggen van de onderhavige navorderingsaanslagen IB 1995 t/m 2005 en VB 1996 t/m 2000 met boetes. In de bezwaarfase heeft belanghebbende openheid van zaken gegeven. Volgens het hof moet bij de beoordeling van de vraag of de inspecteur het communautaire evenredigheidsbeginsel heeft geschonden, de FIOD als onderdeel van de Nederlandse belastingautoriteiten worden gezien. Volgens het hof moet, nu niet duidelijk is geworden welke werkzaamheden in een periode van twee jaren zijn geschied door de Nederlandse belastingautoriteiten, met betrekking tot de belastingaanslagen over 1995 t/m 2001 worden geconcludeerd dat het communautaire evenredigheidsbeginsel is geschonden. Reeds hierom worden die aanslagen vernietigd. Voor wat betreft de boeten (voor de andere jaren) doet belanghebbende vergeefs een beroep op het arrest Chambaz. Er is namelijk geen informatie verstrekt onder de aan belanghebbende geuite dreiging van een boete- of strafprocedure. Bovendien is sprake van Saunders-materiaal. Voor wat betreft de strafbepaling sluit het hof zich aan bij de visie van de rechtbank.

Commentaar

De door een inspecteur gebruikte tijd bij het opleggen van de navorderingsaanslagen in het kader van de projecten Bank Zonder Naam (Van Lanschot Bankiers Luxembourg) en Rekeningenproject (Krediet Bank Luxembourg) is mijns inziens onder te verdelen in twee periodes. De eerste periode heeft betrekking op de tijd die is verstreken tussen het moment van ontvangst van de gegevens van de Belgische autoriteiten door de FIOD-ECD tot aan het moment waarop voor het eerst vragenbrieven zijn verzonden naar belastingplichtigen. De tweede periode heeft betrekking op de tijd die is verstreken tussen het moment waarop de vragenbrieven zijn verzonden en het moment waarop de desbetreffende navorderingsaanslagen zijn opgelegd.

Over het met redelijke voortvarendheid voorbereiden en vaststellen van een navorderingsaanslag bij toepassing van de verlengde navorderingstermijn zijn reeds verschillende uitspraken geweest. In deze uitspraken werd door rechtbanken en hoven veelal (feitelijk) geoordeeld dat met betrekking tot de eerste periode een termijn van ruim twee jaren niet onredelijk lang is vanwege de ‘massaliteit van het aantal vermeende rekeninghouders en de ten aanzien van ieder van hen te betrachten zorgvuldigheid’. De Hoge Raad heeft dergelijke oordelen in stand gelaten omdat deze niet getuigen van een onjuiste rechtsopvatting en vanwege het feit dat deze voor het overige, als verweven met waarderingen van feitelijke aard, in cassatie niet op hun juistheid kunnen worden getoetst (onder andere HR 20 april 2012, nr. 11/03542, NTFR 2012/1158).

De onderhavige uitspraak van Hof Arnhem-Leeuwarden vormt een uitzondering op deze jurisprudentie waarin – bijna als vanzelfsprekend – de (eerste) periode van ruim twee jaar tussen het moment van ontvangst van de gegevens door de FIOD en het versturen van de eerste vragenbrief niet onredelijk lang werd geacht. Het hof oordeelt allereerst dat in gevallen waarin door buitenlandse autoriteiten op basis van Richtlijn 77/799/EEG spontaan gegevens worden verstrekt aan de FIOD, het handelen van de FIOD aan de inspecteur moet worden toegerekend. In dergelijke gevallen is de FIOD uit doelmatigheidsoverwegingen door het Ministerie van Financiën aangewezen als centraal punt waar dergelijke gegevens moeten worden aangeleverd (het betreffen dan geen gegevens die zijn voortgekomen uit een strafrechtelijk onderzoek van de FIOD). Aldus begint de ‘voortvarendheidsklok’ te lopen op het moment dat de gegevens door de FIOD zijn ontvangen. Uit de stukken blijkt dat de FIOD enkel de door de Belgische autoriteiten aangeleverde gegevens geautomatiseerd heeft verwerkt en vervolgens – ter identificatie – heeft vergeleken met het register Beheer van Relaties van de Belastingdienst. Volgens het hof is niet duidelijk wat de noodzakelijke tijd was die gemoeid was met deze identificatie en op welk moment (tussen 18 februari 2005 en 1 maart 2006) het proces van identificatie gereed was.

Nadat de FIOD het proces van identificatie had voltooid, zijn de bewerkte gegevens op 1 maart 2006 overgedragen aan de Belastingdienst, waarbij voor een projectmatige aanpak is gekozen. In dat kader is op 7 maart 2007 een draaiboek vastgesteld en openbaar gemaakt en nog diezelfde dag zijn aan de vermoedelijke rekeninghouders vragenbrieven gestuurd. Ook voor deze periode (1 maart 2006 tot en met 7 maart 2007) heeft de inspecteur niets naders verklaard over de aard van de te verrichten werkzaamheden en de tijd die daarmee gemoeid was.

Het hof komt tot het oordeel dat het volstrekt onduidelijk is gebleven waarom voor de in de eerste periode verrichte werkzaamheden meer dan twee jaren noodzakelijk zijn geweest en dat bijgevolg niet door de inspecteur aannemelijk is gemaakt dat voortvarend is gehandeld. De inspecteur heeft kennelijk na sluiting van het onderzoek nog een poging gewaagd om stukken alsnog tot het geding toe te laten met daarbij de opmerking dat 'het merkwaardig zou zijn dat hij in deze procedure in het ongelijk zou worden gesteld terwijl in andere procedures in den lande wellicht zou komen vast te staan dat de Belastingdienst in de eerste twee jaren wel voldoende voortvarendheid heeft betracht'. Het hof laat deze stukken – in het kader van een goede procesorde (voortgang van de zaak) – evenwel buiten beschouwing. De vraag is of het hof – in geval de inspecteur tijdig hetzelfde standaardverhaal (massaliteit, zorgvuldigheid, gelijke behandeling en dergelijke) zou hebben afgestoken als inspecteurs in vergelijkbare procedures hebben gedaan – tot hetzelfde oordeel zou zijn gekomen.

Ik meen dat – ondanks de massaliteit – een periode van ruim twee jaren bijzonder lang is om een naam van een vermoedelijke rekeninghouder te koppelen aan een in Nederland woonachtig persoon en diegene een eerste vragenbrief te versturen. Art. 47 AWR geeft een inspecteur immers een verregaande bevoegdheid om informatie op te vragen bij een vermoedelijk belastingplichtige die van belang kan zijn met het oog op diens belastingheffing. Zo bezien speelt naar mijn mening de door de Hoge Raad van belang geachte zorgvuldigheid bij het versturen van een vragenbrief (eerste periode) een geringere rol dan bij de uiteindelijk vaststelling van de desbetreffende navorderingsaanslagen (tweede periode).

[1] Mr. I.R.J. Thijssen is verbonden aan Jaeger Advocaten-belastingkundigen.

Bron: <http://www.ndfr.nl/link/NTFR2013-1225>

Datum: 11-4-2016 14:57:24

Alle rechten voorbehouden. Alle auteursrechten en databankrechten van deze tekst worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze rechten berusten bij Sdu Uitgevers. Niets uit NDFR mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the publisher's prior consent.